

Poznámky prepísať, nie prilepiť!

Sloh

Úvaha

Štylistický útvar, v ktorom **sa autor zamýšľa** nad mravnými, spoločenskými, vedeckými alebo umeleckými problémami, sa nazýva **úvaha**.

V úvahe sa uplatňuje **výkladový slohový postup**.

Úvaha vyjadruje predovšetkým **subjektívny postoj autora**, nekladie si za cieľ podať úplné a odborné poučenie o téme.

Z jazykových prostriedkov sa v úvahe využívajú **nepriame pomenovania** (personifikácia, metafora, frazeologizmy....), **citovo zafarbené slová**, **synonymá a antonymá**, **častice i citoslovčia**, všetky druhy viet podľa zámeru hovoriaceho, jednoduché vety i súvetia.

Posielam PL *Idem písať úvahu* /nie je potrebné si PL vytlačiť, prečítajte si PL a odpíšte si z PL do zošita kompozíciu úvahy s vysvetlením/

Kompozícia úvahy: /z PL/

Učebnica s.80/*Každý je kováčom svojho šťastia* – prečítať, Pomocník SJ s.57/prečítať, Napíš krátku úvahu na tému *Moja predstava o šťastí* do zošita – nezabudni na kompozíciu!

Poprosím si úvahu /DÚ/ *Moja predstava o šťastí* ODFOTIŤ a poslať cez messenger alebo na mail do 6.4. !!!

.....

Poznámky prepísať, nie prilepiť!

Gramatika

Skladba (Syntax)

VETNÉ ČLENY

1. základné (hlavné) - podmet - prísudok - vetný základ

2. rozvíjacie (vedľajšie):

- prívlastok
- predmet
- príslovkové určenie

Vetné členy – podľa rozvitosti:

1. **holé** – mama

2. **rozvité** – moja mama

3. **viacnásobné** – **mama s otcom**, mama a otec, **nielen mama, ale aj otec**

HLAVNÉ VETNÉ ČLENY

Prísudok (1)

Pýtame sa naň otázkou: Čo robí? Čo sa s ním deje?

Môže byť:

a) **(1s) slovesný** – Robotník pracuje.

b) **(1sm) slovesno-menný** – Otec je architekt.

- jednoduchý – Babka číta.

- rozvité – Babka číta noviny.

- viacnásobný – Babka číta a číta.

Slovesný prísudok býva vyjadrený:

- určitým tvarom plnovýznamového slovesa: Jurko by nezabudol. Návšteva odišla. Pozerám film. Teta sa bude sťahovať.

- určitým tvarom neplnovýznamového slovesa + neurčitok plnovýznamového slovesa: Susedia chcú cestovať. Pocestný sa musel rozlúčiť.

Slovesno-menný prísudok

- podstatné alebo prídavné meno + určitý tvar slovesa byť: Mama bola spravodlivá. (ja) Budem futbalistom. Obraz je hotový.

Slovesno-menný prísudok tvorí:

určitý tvar slovesa byť alebo stať sa

+ **podstatné meno**: Strýko bol rušňovodič. Eva sa stala modelkou.

+ **prídavné meno** – Hráči budú rýchlejší. Mačiatko je strakaté.

+ **zámeno** – Pero je moje. Trieda je naša.

+ **číslovka** – Futbalisti boli druhí. Samo bol tretí v poradí.

+ **príslovka** – Cieľ je ešte ďaleko.

POZOR !

Ak sloveso **byť** vyjadruje význam existovať, žiť, je **plnovýznamové** a tvorí **jednoduchý slovesný prísudok**: Bol raz jeden kráľ. Doma boli všetci. Strašidlá nie sú.

Podmet (2)

- pýtame sa naň otázkou: **Kto? Čo? – LEN v nominatíve**

Býva vyjadrený:

- **podstatným menom:** Moja suseda pracuje v záhrade.

- **prídavným menom:** Sýty hladnému neverí.

- spodstatnené prídavné meno – Pocestný sa zastavil. Vedúca je chorá.)

- **zámenom:** Ja som bol najlepší. Niektu klope.

- **číslovkou:** Prvý zobral všetko. Tretí výska.

- **slovesom:**

a) neurčitok: Fajčiť je zakázané. Nadávať sa nepatrí

b) trpné prídavné meno: Menovaný sa ospravedlnil.)

c) činné prídavné meno: Súťažiaci sa rozišli.

Podmet môže byť:

- **(2v) vyjadrený:** Žiaci boli úspešní.

- **(2n) nevyjadrený:** Získali druhé miesto. (oni)

Veta, ktorá **má jadro rozčlenené na podmet a prísudok**, je **dvojčlenná**. Jadro dvojčlennej vety sa nazýva **prisudzovací sklad**. Dvojčlenná veta (DV) môže byť **úplná** /podmet je vo vete vyjadrený – **Mama** varí obed./ alebo **neúplná** /podmet je vo vete nevyjadrený – (Ona) Varí obed./

Vetný základ

Je hlavným vetným členom jednočlennej vety.

Býva vyjadrený:

- slovesom v 3. osobe jednotného čísla: Sneží.

- neurčitkom: Končiť!

- pomocným slovesom + príslovkou: Je pekne.

- podstatným menom: Potraviny.

- príslovkou: Dobre.

- časticou: Nie.

- citoslovcom: Hurá!

Môže byť:

- jednoduchý: Prší.
- rozvitý: Vonku prší.
- viacnásobný: Prší a hrmí.

Vetný základ

1. slovesný – Prší. Stmievala sa. Je pekne. Je zima.

2. menný – Búrka. Potraviny. Hrozné!

Veta, ktorá **nemá jadro rozčlenené na podmet a prísudok**, je **jednočlenná**. Jadro jednočlennej vety sa volá **vetný základ**.

Vypracovať učebnica s. 85/11

Pomocník SJ s.58/1,2,4

.....

Literatúra

Denník

Znaky:

1. Literárny žáner **epického** (prozaického) **monografického** charakteru.
2. Písaný formou **denných záznamov**.
3. Podklad pre **biografické (životopisné) diela**.
4. Denník nepíšeme, **vedieme ho**.

Móric August Beňovský

Slovenský dobrodruh, cestovateľ, spisovateľ.

Uk. Osudy a cesty grófa Mórica Augusta Beňovského

Pomocník z literatúry s. 59/1,2 s.60/3 s.61/6

Sue Towsendová

Anglická spisovateľka.

Uk. Tajný denník 13 a polročného Adriana Molla

Pomocník z literatúry s. 62/4a, 5 s.63/7

Louis Rennison

Anglická spisovateľka.

Uk. Denníky Georgie Nicolsonovej

Pomocník z literatúry s. 63/2 64/3, 4a, 5